

RETEN I KOLDING DOM

afsagt den 17. januar 2023

Sag BS- [REDACTED]/2019-KOL

T [REDACTED]
(advokat [REDACTED])

mod

[REDACTED] Forsikring A/S
(advokat Jacob Fenger)

Denne afgørelse er truffet af dommerfuldmægtig Pernille Allen Andersen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 2. maj 2019.

Sagen drejer sig om, hvorvidt T [REDACTED] er berettiget til yderligere erstatning for erhvervsevnetab, end de 35% hun allerede har fået udbetalt erstatning for i henhold til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings udtalelse af 17. marts 2017.

Sagsøgeren, T [REDACTED], har fremsat følgende påstande:

Principal påstand:

Sagsøgte tilpligtes at betale kr. 1.003.450,00 til sagsøger svarende til et erhvervsevnetab på 60%.

Subsidiær påstand:

Sagsøgte tilpligtes at betale et mindre beløb end kr. 1.003.450,00 fastsat efter Rettens skøn svarende til et erhvervsevnetab på mindre end 60% men højere end 35%.

Rentepåstand:

Der tillægges procesrenter fra sagens anlæg og indtil betaling sker, dog for så vidt angår de ydelser der forfalder efter sagens anlæg, først fra disses forfaldstidspunkt og indtil betaling sker.

Sagsøgte, [REDACTED] Forsikring A/S, har fremsat påstand om frifindelse, subsidiært betaling af et mindre beløb end påstået af sagsøger.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

T [REDACTED] var den 30. september 2009 involveret i en færdselsulykke, idet den bil, hun var passager i, kørte frontalt ind i en modkørende bilist.

[REDACTED] Forsikring A/S anerkendte erstatningspligten ved brev af 8. december 2009.

Forud for ulykken er der oplysninger om, at T [REDACTED] i forbindelse med graviditet har oplevet lændesmerter (bækkenløsning).

Af speciallægeerklæring af 30. oktober 2010, fra speciallæge i neurologi, J [REDACTED] fremgår bl.a. følgende:

"...

VURDERING:

Undersøgte har efter min vurdering, pådraget sig en nakkeforvridning af piskesmæld type. Ved objektiv undersøgelse, er der udelukkende fundet bevægeindskrænkning i nakken med muskelømhed ved palpation, samt nogle generaliserede højresidige sensoriske forstyrrelser. Ingen tegn til rodtryk.

Dette er da også udelukket ved en MR-skanning af halshvirvelsøjlen 12. marts 2010. De kognitive gener samt den øgede træthedsbarhed, er sekundært til smertetilstanden.

Diagnose: Distorsio columna cervicalis.

Der er forsøgt relativ intensiv fysioterapi, suppleret med et hjemmetræningsprogram. På trods af, at der er forsøgt forskellige behandlingsstrategier via to forskellige fysioterapeutiske klinikker, synes der ikke at være effekt af behandlingerne.

På den baggrund må man vurdere tilstanden som stationær. Bedring over en længere årrække er dog ikke helt usandsynlig

Undersøgte har efter min vurdering, pådraget sig permanente gener som ud over de daglige smerter, også giver begrænsninger, i forhold til hvad hun er i stand til at foretage sig fysisk, både i relation til arbejde og i hjemmet.

..."

Af Rygcenter Middelfarts notat af 13. juli 2012 fremgår bl.a. følgende:

"...

KONKLUSION

Der er aktuelt ikke kliniske eller billeddiagnostiske tegn på nerverodspåvirkning. Ingen tegn på alvorlig rygpatologi. Det vurderes sandsynligt at patientens smerter skyldes sequelae efter piskesmældstraume medførende kronificering, sensibilisering og muskelspændinger.

..."

I statusattest af 16. juli 2014 fra læge M [REDACTED], fremgår følgende:

"...

- Hvilken medicin der er prøvet?

Tablet Citalopram som er antidepressiv og angst medicin.

T- Saroten for smerter

- Hvorfor har det ikke virket?

Fordi T [REDACTED] ikke har en depressiv- eller angst tilstand. Vi har foretaget to tests dom begge har været normale. (scoret 21 og 10 på MDI depressionsskala. Se LÆ265 07-03-2014) T [REDACTED] har udtalt sig til en kollega d. 24-04-2014 at hun aldrig har følt sig deprimeret.

- Behov for henvisning til smerteklinik?

Nej. T [REDACTED] tager Tablet Fortamol daglig ved behov og klarer sig med det. Har ikke givet udtryk for behov for mere smertestillende. Faktisk er spørgsmålet om genhenvisning til smerteklinikken taget op med T [REDACTED] og hun har afvist at have behov for henvisning til smerteklinikken.

...

Det er ikke smerterne som afholder T [REDACTED] fra at kunne arbejde på fuld tid. Smerteklinikken afslutter forløbet med at der er mange "andre stressfaktorer".

På baggrund af gennemgang af denne borgers journaloplysninger ved henvendelser og undersøgelser hos mig og andre kollegaer, finder jeg ingen biomedicinske årsager til T [REDACTED]s tilstand. Jeg vurderer at der foreligger socic-psykologisk årsager til fortsat manglende evne til fuldtidsarbejde. Jeg kan hermed anbefale en neuro-psykologisk vurdering af denne borger.

..."

Sagen har været forelagt Arbejdsskadestyrelsen, der ved udtalelse af 2. juli 2012 vurderede, at T [REDACTED] havde et varigt mén på 10 % og et foreløbigt erhvervsevnetab på 25 %.

██████████ Forsikring A/S udbetalte erstatning i henhold til udtalelsen fra Arbejdsskadestyrelsen.

Sagen blev på ny forelagt Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der ved udtalelse af 17. marts 2017 vurderede T ██████████'s erhvervsevnetab til 35 %. Af udtalelsen fremgår bl.a. følgende:

"...

Vi vurderer på baggrund af arbejdsprøvningerne og flextilkendelsen, at T ██████████ samlede erhvervsevnetab udgør skønsmæssigt 60 procent.

Det er imidlertid også vores vurdering, at nedsættelsen af erhvervsevnen ikke udelukkende skyldes følgerne efter den aktuelle ulykke.

Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at T ██████████ efter ulykken fik en forværring af sine smerter og udviklede en kronisk smertetilstand i kroppen i form af øget sensibilitet og muskelspændinger, som efter vores lægefaglige vurdering ikke skyldes ulykken.

Det er i forlængelse heraf vores vurdering, at ovenstående forhold har haft indflydelse på T ██████████'s samlede nedsættelse af erhvervsevnen.

Vi vurderer derfor, at skaden den 30. september 2009 i sig selv har medført et erhvervsevnetab på skønsmæssigt 35 %.

..."

Af uddybende svar fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 27. juli 2017 fremgår bl.a. følgende:

"...

Med henvisning til jeres brev af 30. juni 2017 kan det oplyses, at det fremgår af notat af 13. juli 2012 fra Sygehus Lillebalt, at hendes smerter skyldes "sequelae efter piskesmældstraume medførende kronificering, sensibilisering og muskelspændinger".

Det fremgår endvidere af speciallægeepikrise af 1. april 2014, at skadelidte havde udviklet en "kronisk smerteproblematik".

Det er vores lægefaglige vurdering, at skadelidtes udstrålende nakkesmerter kan tilskrives ulykken, hvorimod de mere generelle smerter ikke kan tilskrives en nakkeforvridning.

..."

Sagen har været forelagt Retslægerrådet, som i udtalelse af 7. maj 2021 udtalte følgende:

"...

Spørgsmål 1:

Retslægerrådet bedes oplyse, hvilke gener sagsøger klagede over i det initiale forløb efter ulykken.

Spændinger i højre skulder og nakke.

Spørgsmål 2:

Retslægerrådet bedes oplyse, om sagsøgers fysiske gener som beskrevet i speciallægeerklæringerne

af 6. oktober 2010 (bilag 1) og 11. oktober 2010 (bilag 3) i form af nakkesmerter, skuldresmerter med udstråling til arm, rygsmerter, hovedpine, lændesmerter med udstråling til højre fod helt eller delvist er gener, som sagsøger pådrog sig ved ulykken den 30. september 2009.

Skulder- og nakkesmerter kan relateres til ulykkestilfældet. Hovedpine er ofte relateret til nakkesmerter, men er første gang omtalt et år efter ulykkestilfældet (bilag 1 og 3) og kan derfor ikke med sikkerhed tilskrives ulykkestilfældet. De øvrige klager kan ikke tilskrives ulykkestilfældet.

Spørgsmål 3:

Retslægerrådet bedes oplyse, om sagsøgers kognitive gener i form af bl.a. nedsat hukommelses- og koncentrationsevne er en direkte eller indirekte følge af ulykken den 30. september 2009.

Hukommelses- og koncentrationsproblemer er beskrevet i speciallægeerklæring af 6. oktober 2010 (bilag 1). Problemer af denne karakter kan have en række årsager, herunder længerevarende smerter. Retslægerrådet anser dog hukommelses- og koncentrationsproblemerne for sekundære og ikke en direkte følge af ulykkestilfældet.

Spørgsmål 4:

Retslægerrådet bedes oplyse, om de gener sagsøgte måtte have pådraget sig ved ulykken den 30. september 2009 har vist sig at være varige.

Ja, sagsøger har længerevarende symptomer.

Spørgsmål 5:

Retslægerrådet bedes oplyse, om det er Retslægerrådets opfattelse, at sagsøger ved ulykken den 30. september 2009 har pådraget sig en nakkeforvridning af piskesmældstypen som beskrevet i speciallægeerklæring af 11. oktober 2010 (bilag 3).

Piskesmældsforvridning refererer til et traume, hvor nakken udsættes for et force-ret fleksions-ekstensjonsbevægelse, der typisk ses ved påkørsel bagfra. Ved aktuelle ulykkestilfælde var sagsøger forsædepassager i bil, der kørte frontalt ind i modpart. Vurderingen ud fra ulykkestilfældet og efterfølgende gener er, at sagsøger har pådraget sig en påvirkning af halshvirvelsøjlen, der i flere henseender kan ligestilles med et piskesmældstraume.

Spørgsmål 6:

Retslægerådet bedes oplyse, om det er Retslægerådets opfattelse, at sagsøgers gener skyldes sequelaer efter piskesmældstraume, der har medført kronificering, sensibilisering og muskelspændinger som beskrevet af Rygcenter Middelfart (bilag 4).

Ja.

Spørgsmål 7:

Retslægerådet bedes oplyse, om der kan peges på andre årsager til sagsøgers gener end ulykken den 30. september 2009, der mere plausibelt har forårsaget sagsøgers gener/smerter.

Ikke for så vidt angår nakke- og skuldersmerter. Retslægerådet bemærker, at sagsøger forudbestående har haft anamnese med længerevarende lave lænderygsmarter, samt at sagsøger er fundet med hyper-mobile (overbevægelige) led.

Spørgsmål 8:

Retslægerådet bedes oplyse, om sagsøger forud for ulykken den 30. september 2009 har været kendt med nakke-/skuldersmerter med udstråling, hovedpine, rygsmarter og/eller lændesmerter.

Retslægerådet bedes særligt oplyse, om sagsøger har haft gener fra nakken, ryggen, lænden udover de bækkenproblemer, der er beskrevet i egen læges journal i relation til sagsøgers 2 graviditeter.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 7, der foreligger ikke oplysninger om forudbestående nakke- eller skuldersmerter.

Spørgsmål 9:

Retslægerådet bedes oplyse, om sagsøger forud for ulykken den 30. september 2009 har været kendt med kognitive gener.

Der er ikke oplysninger om forudbestående kognitive symptomer.

Spørgsmål 10:

Retslægerådet bedes oplyse, om de gener, sagsøgte måtte have pådraget sig ved ulykken den 30. september 2009, har medført begrænsninger i forhold til både arbejde og hjemlige opgaver.

Her tænkes særligt på, om sagsøger efter ulykken som følge af de herved påkørte gener har haft behov for nedsat arbejdstid, ændrede arbejdsopgaver med mindre skærmtid, afvekslende og ikke-stressende arbejdsopgaver, fleksible forhold samt klare og veldefinerede, velkendte rutineprægede arbejdsopgaver, som ikke belaster sagsøgeres kognitive kapacitet unødigt.

Retslægerådet udtaler sig ikke om funktionsniveau eller arbejdsevne.

Spørgsmål 11:

Retslægerådet bedes oplyse, om sagsøger efter ulykken den 30. september 2009 har fået en forværring af sine smerter.

I bekræftende fald bedes det oplyst, om denne forværring skyldes, at sagsøgers symptomer er af varierende intensitet og forværres ved belastning.

Det bedes endvidere oplyst, om den forværring kan tilskrives ulykken eller har andre årsager.

I så fald bedes disse andre årsager nærmere beskrevet.

Det er ikke muligt ud fra de lægelige akter at vurdere, om der er ændringer i smerterne over tid. I nogle akter er det nævnt, at smerterne er blevet mere generaliserede led og muskelsmerter.

Spørgsmål 12:

Retslægerådet bedes oplyse, om sagsøger efter ulykken den 30. september 2009 har udviklet en kronisk smertetilstand i kroppen i form af øget sensibilitet og muskelspændinger.

I bekræftende fald bedes det oplyst, om dette efter en lægefaglig vurdering skyldes ulykken eller må antages nærmere at være begrundet i andre årsager, I så fald bedes disse andre årsager nærmere beskrevet.

Sagsøger har efter ulykkestilfældet udviklet en længerevarende smertetilstand i bevægeapparatet. Sådanne beskrives blandt andet med muskelspændinger og øget sensibilitet. Det er Retslægerådet vurdering, at de længerevarende smerter i skulder og halshvirvelsøjle skyldes ulykkestilfældet. Smerter i øvrige områder af bevægeapparatet vurderes ikke at skyldes ulykkestilfældet.

Spørgsmål 13:

Giver sagen i øvrigt Retslægerådet anledning til bemærkninger

Nej.

Spørgsmål A:

I forlængelse af spørgsmål 5 bedes Retslægerrådet oplyse, om hændelse, som den er beskrevet i de tidsnære journalnotater (bilag 35, side 124 ff.), hvor sagsøger som passager i en personbil kørte frontalt ind i en modkørende anden bil, som svingede ind foran, indebærer en skademekanisme i form af eller sammenlignelig med accelerations/decelerations-traume, som er egnet til at medføre whiplash-syndrom.

Retslægerrådet bedes besvare spørgsmålet igen, dog således at der nu indlægges en forudsætning om, at sagsøger umiddelbart før sammenstødet drejede hovedet mod venstre for at se til børnene på bagsædet som beskrevet i speciallægeerklæringen af 6. oktober 2010 (bilag 1, side 2).

Retslægerrådet bedes besvares spørgsmålet igen, dog således at der nu indlægges en forudsætning om, at påkørslen skete med lav hastighed (bilag 35, side 109).

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 5. Det er Retslægerrådets vurdering, at sagsøger pådrog sig distortion af halshvirvelsøjlen, også givet at påkørslen skete med lav hastighed og hoveddrejning.

Spørgsmål B:

I forlængelse af spørgsmål 8 bedes Retslægerrådet redegøre for, om det er sædvanligt, at bækkenproblemer i forbindelse med graviditet er ledsaget af sovende fornemmelse i armen, idet der henvises til gengivelse af journalnotat af 14 maj 2003, hvoraf fremgår (bilag 35, side 143):

"14.05.03 TK: Atter galt med ryggen og soven ud i armen... Aftaler kontrol. - Ikke meget for tabl., tålte dårligt Dolol. Bruger Panodil. Hævder at lave rygøvelser, som hun lærte i Give."

Der er ikke anatomisk holdepunkt for, at bækkenløsningsproblemer kan give anledning til sovende fornemmelse i en arm.

Spørgsmål C:

Såfremt spørgsmål 2, 3, 6 og/eller 12 besvares bekræftende, bedes Retslægerrådet nærmere redegøre for, om konklusionen bygger på sagsøgers egen anamnese eller objektivt konstaterbare medicinske fund, herunder hvilke eventuelle fund.

Smerter i nakke og skulder hviler på subjektive klager, kombineret med objektive fund i form af ømhed og bevægeindskrænkning. De kognitive symptomer bygger på subjektive klager.

Spørgsmål D:

Retslægerrådet henvises til statusattest LÆ 125 af 16. juli 2014, hvor sagsøgers helbredsforhold vurderes således (bilag 32):

"På baggrund af gennemgang af denne borgers journaloplysninger ved henvendelser og undersøgelser hos mig og andre kollegaer, finder jeg ingen biomedicinske årsager til T's tilstand. Jeg vurderer at der foreligger sociopsykologisk årsager til fortsat manglende evne til fuldtids arbejde. Jeg kan hermed anbefale en neuro-psykologisk vurdering af denne borger."

Det anføres endvidere:

"Det er ikke smerterne som afholder T fra at kunne arbejde på fuld tid. Smerteklinikken afslutter forløbet med at der er mange "andre stressfaktorer"."

Retslægerrådet bedes oplyse, om de gener, som sagsøger angiver at have, med lige så stor sandsynlighed kan henføres til socio-psykologiske forhold eller lignende forhold uden direkte relation til et fysisk traume.

Retslægerrådet henvises bl.a. til journal fra egen læge af 31. marts 2008 (bilag 35, side 140).

Der er i sagsakterne ikke valide holdepunkter for væsentlige sociale eller psykologiske problemstillinger.

Spørgsmål E:

Retslægerrådet bedes redegøre for, hvilke af de af sagsøger oplyste gener der med mere end overvejende sandsynlighed kan henføres til et sammenstød den 30. september 2009, og hvilke der ikke kan.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2, 3 og 12.

Spørgsmål F:

Retslægerrådet bedes oplyse, om der i sagsøgers komplekse smertetilstand beskrives gener/ smerter, som ikke kan henføres til en hændelse den 30. september 2009 som beskrevet i bl.a. bilag 1 og bilag 35, side 124 ff.

Retslægerrådets opmærksomhed henledes bl.a. på:

- a) Knæ smerter (bilag 35, side 119 og 71).
- b) Sovende fornemmelse i arm og ben (bilag 35, side 105).
- c) Mindre hensigtsmæssig kropsholdning (bilag 35, side 100).
- d) Stress (bilag 35, side 89).
- e) Smerter i alle led samt morgenstivhed (bilag 35, side 80, 81, 70)
- f) Hævelser i hele højre side af kroppen (bilag 35, side 77)
- g) Højresidige skuldersmerter og impingmentlignende symptomer (bilag 35, side 71).
- h) Træthed (bilag 35, side 54)
- i) Venstresidige skuldersmerter (bilag 35, side 15)

Retslægerrådet bedes oplyse, hvilken betydning ovennævnte gener hver især må antages at have for de eventuelle begrænsninger i forhold til både arbejde og hjemlige opgave, jf. også besvarelsen af spørgsmål 10.

Generne beskrevet i g) kan henføres til ulykkestilfældet. De øvrige gener kan ikke. Retslægerrådet udtaler sig ikke om funktionsniveau.

Spørgsmål G:

Retslægerrådet bedes oplyse, hvornår sagsøger første gang angiver at opleve hukommelses- og koncentrationsbesvær, nedsat balance og øget svimmelhed samt generne nævnt i spørgsmål F.

Retslægerrådet bedes i tilslutning hertil redegøre for, hvilken betydning tidspunktet for debut af disse gener har for besvarelsen af spørgsmål 5, 7, 10, A og F.

Det er ikke Retslægerrådets opgave at resumere journalen. I vurderingen af årsagsammenhæng lægger Retslægerrådet blandt andet vægt på en tidsmæssig sammenhæng mellem ulykkestilfældet og den efterfølgende gener.

..."

På baggrund af Retslægerrådets udtalelse afgav Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 21. marts 2022 udtalelse, hvoraf det fremgår, at de vurderer, at T [REDACTED] [REDACTED]s erhvervsevnetab er 35 %.

Forklaringer

T [REDACTED], I [REDACTED], L [REDACTED] og S [REDACTED] har afgivet forklaring.

T [REDACTED] har forklaret, at før år 2009 havde hun et liv med fuld gang i – både arbejdsmæssigt og privat. Hun havde to børn, arbejdede fuldtid og brugte sin fritid i speedwayklubben, hvor hendes søn kørte speedway. Hun var i klubben ca. 4 gange ugentligt, hvor hun bl.a. skovlede grus og stod for klubkiosken. Hun arbejdede som kontorassistent og havde været ansat i ca. 2 år på det tidspunkt. Hun arbejdede med alt på kontoret, men hjalp også til med rengøring på værkstedet. Hun havde ingen begrænsninger. Hun havde haft problemer med bækkenet under graviditeten, men det gik væk, efter hun fødte. Hun har været på et tre ugers ophold på Give Rygcenter. Hun har Scheuermann, hvilket betyder, at hun er pukkelrygget. Det var et godt ophold, hvor hun lærte om kropsholdning og fik nogle øvelser til ryggen. Opholdet var før, hun fik sit første barn i 1999, men hun er usikker på, om det var i 1997 eller 1998. Hun arbejdede i en bager på det tidspunkt. Hun havde ikke problemer med ryggen i forbindelse med arbejdet. Hun kunne holde sine ryggener nede ved at lave øvelserne. Hun husker ikke, hvorfor hun tog til lægen med ryggen dengang i 2001, 2003 og 2005. I 2005 var hun gravid igen. Hun kan ikke genkende, at hun skulle have haft knæsmarter. Hun havde et forløb på rygcenteret i Middelfart, fordi hun havde en sovende

fornemmelse i benet. Hun havde presset sig selv for meget. Hun var i et forløb med kommunen efter ulykken, og der pressede hun også sig selv for meget. Ulykken skete den 30. september 2009. Hun nåede at se, at det ville gå galt. Hun svingede hovedet tilbage for at kigge til børnene. Efter ulykken var der kæmpe forvirring i forhold til at få bilerne ind til siden og at passe på børnene. Hun tog sig til nakken, men tænkte ikke mere over det. Da hun kom hjem, tog hun sig igen til nakken. Det var først der, hun kunne mærke sig selv. Hun tænkte, at det ikke var noget alvorligt. Hun tog kontakt til lægevagten i Fredericia. Hun fik hovedpine i løbet af nogle timer efter ulykken. Hun var sygemeldt i 3-4 måneder fra sit arbejde, hvorefter hun genoptog arbejdet på nedsat tid. Arbejdsopgaverne var også ændret, da hun ikke kunne sidde foran skærmen så længe. Hun husker ikke, hvor mange timer hun arbejdede – det var nok 2-3 timer dagligt. Hun kunne gå til og fra arbejdet, da hun bor lige ved siden af. Hun havde nakkesmerter, hovedpine og koncentrationsbesvær. Der blev taget store hensyn til hende, fordi hun bare kunne komme og gå. Hendes arbejdsopgaver blev fordelt ud på de andre ansatte. Hun kom i virksomhedspraktik, og det var meget trættende at lære noget nyt. Det skyldtes nok en blanding af koncentrations- og hukommelsesbesvær. Inden hun fik flexjob, prøvede hun nogle forskellige jobs og arbejdsopgaver af. Hun var f.eks. på et lager, hvor hun blev fulgt af en ergoterapeut. Da hun startede i flexjob, arbejdede hun 2 ½ til 3 timer. Når hun arbejdede 3 timer, var det med pause. Hun kunne ikke fortsætte med at være aktiv i speedwayklubben, det måtte hun opgive helt. Fysioterapi og kiropraktor hjalp nogle gange i nogle timer, men så kom smerterne tilbage igen. Hendes tilstand er ikke blevet forværret. Det har været det samme igennem alle årene. Når hun i perioder har haft det værre, så har det været, fordi hun har presset sig selv for meget. Det var hårdt at passe et arbejde, være mor og rende på sygehuset hele tiden. De kroniske smerter sidder i nakken, skuldrene og hovedet. Hovedpinen kommer fra nakkesmerterne. Hun har fortsat de kroniske smerter i dag. Hendes hukommelse er ikke blevet bedre. Hun har ikke smerter i lænd, ryg og ben længere. Hun husker ikke ret meget om, at hun har haft det sådan, så det har været kortvarigt. Smerterne i lænd og ben har ikke påvirket hendes arbejdsevne. Hun har ikke og har heller aldrig haft psykiske problemer. Hun har aldrig været i behandling for depression. Hun blev testet ved lægen for depression, men som hun husker det, viste testen, at hun ikke havde en depression. Hun kan ikke komme i tanke om andre ting, der har påvirket hendes arbejdsevne. Hun kom på rygcenteret i Give, fordi hun havde en brændende fornemmelse i ryggen. Hun havde fri i tre uger for at være på opholdet, men hun var ikke sygemeldt fra arbejdet på grund af de smerter.

I [REDACTED] har forklaret, at han arbejder på kontor ved [REDACTED]. Han kender T [REDACTED], og har kendt hende i lang tid. Hun er hans svigerdatter, og er ligeledes ansat ved [REDACTED]. T [REDACTED] har arbejdet i firmaet i 15-20 år. Hun arbejdede også ved [REDACTED] før ulykken i 2009. Før ulykken var hun fuldtidsansat og meget flittig og arbejdsom. Hun havde ikke mange sygedage

dengang. Hun havde ikke behov for specielle hensyn eller hjælpemidler før ulykken. T■■■■ var ikke den samme efter ulykken. Hun har ondt over det hele og kan ikke det samme længere. Før lavede hun alt, det kan hun ikke i dag. I dag sidder hun kun på kontoret. Før klarede hun også rengøringen bl.a. Hun kom ikke tilbage på fuldtid. Hun arbejder i dag et par timer om dagen. T■■■■ passer det, hun skal. Hun har stor fleksibilitet og kan komme og gå, som hun vil. Der er stor forskel på T■■■■ før og nu. Han kender ikke til, at T■■■■ skulle have haft ryggener før ulykken. Han kender ikke til andre årsager til hendes smerter end ulykken. T■■■■ har været hans svigerdatter, siden hun var 14 eller 15 år. Han ved, at hun fik et piskesmæld ved ulykken, men han ved ikke konkret, hvor hun har ondt. Han ved bare, at hun har ondt.

L■■■■ har forklaret, at hun arbejder som smugleritolder. Hun vandrer, står på ski og spiller golf i sin fritid. Hun har tidligere været aktiv i Fredericia Speedwayklub. Hendes sønner kørte i klubben. Hun har også været formand i klubben. Hun kender T■■■■ fra klubben, og de har kendt hinanden i 18 år. T■■■■ var et stort aktiv i klubben i forhold til alt, der skulle laves i forbindelse med træning, stævner og andre arrangementer. Når der var stævne, var det fra tidlig morgen til kl. 20 om aftenen. T■■■■ deltog som frivillig og sørgede for, at alt kunne lade sig gøre. Hun stod bl.a. enten i madboden eller i kiosken. T■■■■ hjalp især med rengøring og med indkøb og madlavning i spisestedet. T■■■■ deltog også i rengøring og vedligehold af banerne til stævner og træning. Hun husker ikke, om T■■■■ deltog i planlægningen af stævner. I højsæsonen hjalp T■■■■ flere gange om ugen. T■■■■ havde ingen begrænsninger - tværtimod. Hun kunne være svær at stoppe i rengøringen. T■■■■ havde ikke rygproblemer dengang. Efter ulykken var T■■■■ ikke en stor del af klubben længere. De måtte i stedet trække på hendes egen mor og T■■■■s mor. T■■■■ har måske prøvet lidt af, men hun kunne ikke holde til det. Den største forskel på før og nu er T■■■■s træthed. T■■■■ ville gerne være en del af det, men har ikke kunnet på grund af smerter og træthed. Hun mistede ikke kontakten til T■■■■, da deres drenge fortsatte med at køre i klubben. De har også lavet lidt sammen, f.eks. tupperware-party, ligesom de har haft telefonisk kontakt. De har mindre kontakt nu, end de havde dengang, da drengene ikke kører speedway længere. De har stadig lidt kontakt med hinanden. De har mødtes ganske få gange fra år 2009 til nu. I starten mødtes de mere, end nu. Det har måske været 1-2 gange årligt. Hun husker ikke, hvornår de sidst har mødtes. De har talt i telefon sammen, hvor T■■■■ har fortalt, at det stadig er hårdt for hende, og at hun kan arbejde et par timer om dagen, hvorefter hun må gå hjem. Det har været løbende samtaler, så hun kan ikke sige, hvornår T■■■■ har fortalt det. De taler sammen hver 3. - 4. måned. Ændringen med T■■■■ kom med det samme efter ulykken.

S■■■■ har forklaret, at han er ansat som HR-medarbejder ved ■■■■■. Han ansætter folk, udbetaler løn og sørger for arbejdstøj. Han har været ansat i 2 år. Han har forinden været ansat i forsvaret. Han har haft sin gang

i firmaet, [REDACTED], i 30 år. Han har kendt T [REDACTED] i de 27 år, hvor han har kendt til firmaet. Han har arbejdet sporadisk med hende førhen, men de seneste 2 år har de arbejdet tæt sammen. Han har jobsamtaler med folk, og bagefter afleverer han kontrakten til T [REDACTED], der sørger for at bogføre osv. Før ulykken var hun en frisk og imødekommende pige, der kunne svare for sig. Han har ikke kendskab til, om hun havde gener før ulykken, heller ikke om hun havde rygproblemer. Han var kun tilknyttet som konsulent, da hun kom til skade. Han havde ikke et samarbejde med hende dengang. Han kan derfor ikke svare på, hvordan hendes arbejdsevne var dengang. Når han beder T [REDACTED] om at gøre noget, så tager det tid for hende. T [REDACTED] skulle bl.a. finde nogle oplysninger til ham i forbindelse med, at de skiftede pensionselskab. Det tog lang tid for hende at finde de oplysninger, og til sidst måtte han overtage opgaven. Det skyldes ikke manglende vilje fra hendes side. T [REDACTED] har også bedt ham om at løse opgaven med at købe julegaver til medarbejderne. T [REDACTED] arbejder ikke så meget i firmaet. Hun ser træt ud nogle gange, og nogle gange er hun nødt til at gå hjem. Han har ikke kendskab til andre årsager til hendes nedsatte arbejdsevne.

Parternes synspunkter

T [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført:

"...

ANBRINGENDER:

Før ulykken:

Til støtte for påstanden om, at sagsøgers erhvervsevnetab som følge af ulykken den 30. september 2009 rettelig udgør 60% gøres det gældende, at sagsøger forud for ulykkens indtræden var fuldt arbejdsdygtig og arbejdede på fuld tid. Hun havde igennem en længere årrække haft en fast og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

Sagsøger havde ingen helbredsmæssige gener af betydning og særligt ikke nogen, der påvirkede hendes arbejdsmæssige formåen.

Det gøres ydermere gældende, at der ikke består konkurrerende skadesårsager, idet sagsøgers helbredsmæssige gener alene er en følge af ulykkens indtræden.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse af 17. marts 2017:

Særligt i forhold til vurderingen af 17. marts 2017 fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring gøres det gældende, at den af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring omtalte forværring af sagsøgers smertetilstand, udviklin-

gen af en kronisk smertetilstand i kroppen i form af øget sensibilitet og muskelspændinger alt sammen er en følge af ulykken den 30. september 2009.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har således henvist til en række lægelige akter, hvoraf dette fremgår.

Det helt centrale i forhold hertil er netop, at det i de omtalte lægelige akter netop er anført, at den kroniske smertetilstand med sensibilisering og muskelspændinger skyldes følger efter et piskesmældstraume.

Det betyder, at de selv samme lægelige akter som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring bruger til at begrunde, at ikke alle sagsøgers gener kan henføres til ulykken, beskriver, at det netop er sequelaer efter piskesmældstraumet, der medfører denne kronificering, sensibilisering og muskelspændinger.

Ligeledes fremgår det af speciallægeepikrise af 1. april 2014, bilag 5, at sagsøger netop har udviklet en kronisk smerteproblematik som følge af ulykken.

Der er derfor ganske enkelt tale om en fejl fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings side, når det lægges til grund, at den kroniske smertetilstand er en forværring, der ikke kan tilskrives ulykken den 30. september 2009.

I forhold til sagens lægelige akter bemærkes det særligt, at det fremgår af journal fra Rygcenter Middelfart, sagens bilag 4, at sagsøgers smerter skyldes sequelaer (følger) efter piskesmælds-traumet medførende kronificering, sensibilisering og muskelspændinger.

Det anføres således netop, at sagsøgers smerter samt kronificering samt sensibilisering og muskelspændinger netop skyldes piskesmældstraumet.

Det samme fremgår af speciallægeepikrise, sagens bilag 5, at der er tale om en kronisk smerte-problematik, der er kommet efter whiplashskaden.

I lyset heraf gøres det gældende, at der ikke er andre forhold end følgerne af ulykken den 30. september 2009, der påvirker sagsøgers arbejdsmæssige formåen og dermed hendes erhvervsevne. Tilkendelsen af fleksjob og sagsøgers behov for skånehensyn, særligt i form af nedsat arbejdstid, samt sagsøgers aktuelle arbejdstid på maks. 12½ time om ugen kan såle-

des i det fulde henføres til ulykken den 30. september 2009, idet der ikke er andre årsager hertil.

Retslægerådet:

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har ved vejledende udtalelse af 17. marts 2017 (bilag 22) vurderet sagsøgers samlede erhvervsevnetab til 60% men fandt samtidig, at nedsættelsen af erhvervsevnen ikke udelukkende kunne relateres til følgerne efter ulykken den 30. september 2009.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde herved til grund, at sagsøger efter ulykken fik en forværring af sine smerter og udviklede en kronisk smertetilstand i kroppen i form af øget sensibilitet og muskelspænding, som efter en lægefaglig vurdering ikke skyldtes ulykken.

På baggrund af netop dette forhold blev erhvervsevnetabet som følge af ulykken den 30. september 2009 alene vurderet til 35%.

Retslægerådet har nu ved besvarelsen af spørgsmål 6 meget klart anført, at sagsøgers gener skyldes sequelaer efter piskesmældstraume, der har medført kronificering, sensibilisering og muskelspændinger, som beskrevet i journalen fra Rygcenter Middelfart i bilag 4.

Det betyder, at de forhold, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i henhold til den vejledende udtalelse af 17. marts 2017 (bilag 22) brugte som begrundelse for, at ikke alle sagsøgers gener kunne henføres til ulykken, har Retslægerådet nu slået fast er en følge af ulykken.

Disse smerter blev af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings lægekonsulent omtalt som "mere generelle smerter", jf. bilag 24 og ved revurderingen af 27. juli 2017 (bilag 27) blev det direkte anført, at de mere generelle smerter ikke kunne tilskrives en nakkeforvridning.

Med udtalelsen fra Retslægerådet af 7. maj 2021 står det nu klart, at Retslægerådet ikke er enig i Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings lægefaglige vurdering.

Retslægerådet har i henhold til retspraksis (f.eks. U.2011.1985H og U.2012.2637H) har forrang fremfor Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, når det handler om spørgsmål af lægefaglig karakter.

Sagsøger er selvsagt ikke enig i, at Retslægerådets udtalelse af 7. maj 2021 støtter, at sagsøgers erhvervsevnetab ikke overstiger 35%.

I henhold til Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 2 har Retslægerådet angivet, at sagsøgers gener efter ulykken er skulder- og nakkesmerter, altså udstrålende nakkesmerter.

I forhold til kognitive gener har Retslægerådet i besvarelsen af spørgsmål 3 anført, at disse er sekundære, dvs. sekundære til de fysiske gener, og dermed indirekte følger af ulykken.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse af 21. marts 2022:

Efter fremkomsten af Retslægerådets erklæring vurderede Arbejdsmarkedets Erhvervssikring igen erhvervsevnetabet til 35%, jf. bilag 36. Herefter vurderede Arbejdsmarkedets Erhvervssikring nøjagtig det samme om sagsøgers erhvervsmæssige forhold før og efter ulykken, som i den tidligere vejledende udtalelse fra den 17. marts 2017 (bilag 22)

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede også igen, at nedsættelsen af erhvervsevnen ikke udelukkende skyldtes følgerne efter ulykken.

Der blev nu henvist til, at Retslægerådet ved sin besvarelse havde angivet årsagssammenhæng til gener fra nakken, hovedpine, kognitive gener samt skuldergener. Det blev på baggrund heraf vurderet, at de funktionsmæssige begrænsninger som følge af ulykken medførte et endeligt erhvervsevnetab på 35%.

Det gøres i den forbindelse gældende, at der stort set er lagt vægt på de samme forhold i den nye vejledende udtalelse som i den tidligere vejledende udtalelse.

Det betyder, at sagsøgers påståede konkurrerende forhold udgør næsten ½ af det samlede erhvervsevnetab på 60% uden nærmere angivelse af, hvorfor disse gener tillægges en sådan markant betydning.

Det, der gør sagsøger delvist uarbejdsdygtig, er i henhold til hendes egne angivelser i bilag 21, spørgsmål 11e, at hun har smerter og koncentrationsbesvær.

I spørgsmål 1 er smerterne angivet som ondt i nakken, ryg og hoved til lige med koncentrationsbesvær og dårlig hukommelse på grund af smerter.

Det er derfor meget misvisende, når der fratrækkes 25%-point for konkurrerende forhold, som ikke har nogen betydning - eller i hvert fald kun meget ringe betydning – for sagsøgers muligheder for at arbejde.

Det afgørende er, at sagsøger er gået fra at være fuldt arbejdsdygtig til alene at kunne arbejde 12½ time om ugen i fleksjob på grund af følgerne efter ulykken.

I forhold til spørgsmål om konkurrerende gener/forhold bemærkes det, at Retslægerådet ved besvarelsen af spørgsmål D har anført, at der ikke er valide holdepunkter for væsentlige sociale eller psykologiske problemstillinger. Det gøres derfor gældende, at der i hvert fald ikke kan peges på sådanne årsager til, at kun 35% af det samlede erhvervsevnetab på 60% ifølge Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kan henføres til ulykken.

Ligeledes kan den i bilag 4 omtalte kronificering og sensibilisering ikke anses for et konkurrerende forhold, jf. Retslægerådets svar på spørgsmål 6.

Tilsidesættelse:

Det gøres gældende, at der foreligger det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte den vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Slutteligt gøres det gældende, at sagsøger har løftet bevisbyrden for, at der er årsagssammenhæng mellem ulykken den 30. september 2009 og sagsøgers gener, som har ført til tilkendelsen af fleksjobbet, hvorfor sagsøgers samlede erhvervsevnetab som af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er vurderet til 60% i det fulde kan tilskrives ulykken.

Der består derfor det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse.

..."

Forsikring A/S har i sit påstandsdokument anført:

" ...

Anbringender

Parternes tvist

Sagen vedrører om der tilkommer sagsøger ret til yderligere erstatning for tab af erhvervsevne end allerede anerkendt og udbetalt af sagsøgte som følge af det færdselsuheld, sagsøger var involveret i den 30. september 2009.

Sagsøgte har ubestridt udbetalt erstatning for et erhvervsevnetab på 35 % svarende til den andel, som AES har vurderet kan henføres til færdselsuheldet.

Sagsøgte bestrider overordnet, at sagsøger har løftet sin bevisbyrde for, at sagsøger har krav på yderligere erstatning.

AES' udtalelser

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har ved vejledende udtalelse af 17. marts 2017 vurderet sagsøgers samlede erhvervsevnetab til 60%, idet det dog er vurderet, at alene 35% kan henføres til ulykkestilfældet (bilag 22). Disse 35% dækker over nakkesmerter, hovedpine samt hukommelses- og koncentrationsbesvær (bilag 22, side 3 øverst).

Det bestrides, at der er holdepunkter for, at den af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastsatte erhvervsevnetabsprocent til 35 ikke måtte være retvisende eller vurderet på et forkert grundlag. Det bestrides således, at sagsøger har dokumenteret, at der skulle foreligge et fornødent sikkert grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering.

Der er ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering lagt vægt på, at sagsøger efter ulykken fik en forværring af sine smerter og udviklede en kronisk smertetilstand i kroppen i form af øget sensibilitet og muskelspændinger (bilag 22, side 3 nederst).

Lægekonsulenten har vurderet, at disse mere "generelle smerter" ikke kan tilskrives ulykkestilfældet (bilag 24). Efter fradrag af disse gener er erhvervsevnetabet vurderet til 35%.

Sagsøger var ikke enig i denne vurdering og anmodede derfor om en re-vurdering (bilag 25 og 26). Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastholdt vurderingen med følgende uddybende begrundelse (bilag 27):

"Det er vores lægefaglige vurdering, at skadelidtes udstrålende nakkesmerter kan tilskrives ulykken, hvorimod de mere generelle smerter ikke kan tilskrives en nakkeforvridning."

Herudover kan der henvises til bilag 32, der er en statusattest fra sagsøgers egen læge dateret den 16. juli 2014, hvoraf fremgår, at egen læge har fundet, at der ingen biomedicinske årsager er til sagsøgers tilstand, men at lægen i stedet vurderer, at der foreligger socio-psykologiske årsager til fortsat manglende evne til fuldtidsarbejde. Endvidere fremgår det, at det efter lægens opfattelse ikke er smerter, som afholder sagsøger fra at kunne arbejde på fuld tid. Sagsøgers egen læges vurdering i 2014 er således i fuld overensstemmelse med den vurdering, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ligeledes har foretaget.

Endvidere bestrides sagsøgers synspunkt om, at sagsøger ikke forud for uheldet har haft relevante konkurrerende smerter og gener. Det fremgår således udtrykkeligt af journal fra egen læge, der er fremlagt som bilag 35, at der i 2001 er konstateret vedvarende smerter i ryggen, hvilken problematik tilsyneladende også har været aktuel i de efterfølgende år, idet der også i årene 2003 og 2005 er omtale af rygggener, herunder omtale af udstråling til underekstremiteterne, jf. journalnotat af 13. december 2005, hvoraf det fremgår, at sagsøger oplever "snurren helt ned til knæene".

Retslægerådet udtalelse af 7. maj 2021

Det gøres gældende, at Retslægerådets udtalelse af 7. maj 2021 i det hele understøtter, at sagsøgers erhvervsevnetab ikke overstiger 35%.

Retslægerådet har ved besvarelsen af spørgsmål 2 forholdt sig til, hvilke af sagsøgers fysiske gener/klager, der kan henføres til ulykkestilfældet:

"Skulder- og nakkesmerter kan relateres til ulykkestilfældet. Hovedpine er ofte relateret til nakkesmerter, men er første gang omtalt et år efter ulykkestilfældet (bilag 1 og 3) og kan derfor ikke med sikkerhed tilskrives ulykkestilfældet. De øvrige klager kan ikke tilskrives ulykkestilfældet."

For så vidt angår sagsøgers kognitive gener, har Retslægerådet ved besvarelsen af spørgsmål 3 vurderet:

"Hukommelses- og koncentrationsproblemer er beskrevet i speciallægeerklæring af 6. oktober 2010 (bilag 1). Problemer af denne karakter kan have en række årsager, herunder længerevarende smerter. Retslægerådet anser dog hukommelses- og koncentrationsproblemerne for sekundære og ikke en direkte følge af ulykkestilfældet."

Retslægerådet har – i modsætning til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring – således ikke fundet holdepunkter for en antagelse om årsagssammen-

hæng mellem ulykkestilfældet og sagsøgers gener i form af hovedpine, hukommelses- og koncentrationsproblemer.

Sagsøger har udviklet en længerevarende smertetilstand. Retslægerådet har (ligesom Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) vurderet, at denne delvist kan tilskrives ulykkestilfældet (svaret på spørgsmål 12):

”Sagsøger har efter ulykkestilfældet udviklet en længerevarende smertetilstand i bevægeapparatet. Sådanne beskrives blandt andet med muskelspændinger og øget sensibilitet. Det er Retslægerådet vurdering, at de længerevarende smerter i skulder og halshvirvelsøjle skyldes ulykkestilfældet. Smerter i øvrige områder af bevægeapparatet vurderes ikke at skyldes ulykkestilfældet.”
[egen fremhævning]

En lang række af sagsøgers klager kan således ikke henføres til ulykkestilfældet, jf. også besvarelsen af spørgsmål F.

Det må på baggrund af Retslægerådets udtalelse og Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings lægekonsulents vurdering lægges til grund, at sagsøger – udover smerter i skulder og hals-hvirvelsøjle – har udviklet en kronisk smertetilstand i andre dele af kroppen uden sammenhæng med ulykkestilfældet.

Sammenfattende

På ovenstående baggrund gøres det gældende, at sagsøgers erhvervsevnetab i relation til ulykkestilfældet maksimalt kan opgøres til 35%, men formentlig må fastsættes lavere, da der i de vurderede 35% er inddraget hovedpine og kognitive gener, hvilket ifølge Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 2 og 3 ikke er en dokumenterede/sandsynliggjorte følger efter ulykkestilfældet.

Der er således ikke det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse, hvorfor sagsøgte bør frifindes.

...”

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Efter oplysningerne om T [REDACTED]s sygdomsforløb efter ulykken og de lægelige oplysninger i sagen, lægger retten til grund – som anerkendt af [REDACTED] Forsikring A/S – at T [REDACTED] som følge af ulykken har pådraget sig et whiplash-traume, der har bevirket en nedsættelse i erhvervsevnen.

Uanset at det af de lægelige oplysninger i sagen fremgår, at T [REDACTED] forud for ulykken havde opsøgt læge nogle gange som følge af lændesmerter i forbindelse med graviditet, og smerter i ryggen som følge af Scheuermann Syndrom, er der ikke grundlag for at antage, at der har været tale om lidelser, der på et senere tidspunkt i sig selv ville have været arbejdshindrende.

Ved udtalelsen af 17. marts 2017 vurderede Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, at T [REDACTED]s samlede erhvervsevnetab kunne fastsættes til 60 %, men at det alene er 35 % af hendes erhvervsevnetab, der skyldes følgerne efter ulykken.

Retten lægger som ubestridt til grund, at T [REDACTED]s samlede erhvervsevnetab kan fastsættes til 60 %.

På baggrund af statusattest af 16. juli 2014, udtalelserne fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, samt Retslægerådets besvarelse af navnlig spørgsmålene 1, 2, 3, 7, 12 og F findes T [REDACTED] ikke at have godtgjort, at den del af nedsættelsen af hendes erhvervsevne, der skyldes ulykken, overstiger 35 %.

[REDACTED] Forsikring A/S' påstand om frifindelse tages herefter til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 100.000 kr. [REDACTED] Forsikring A/S er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

[REDACTED] Forsikring A/S frifindes.

T [REDACTED] skal inden 14 dage til [REDACTED] Forsikring A/S betale sagsomkostninger med 100.000 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.